

Páluš, Peter

Smells like theatre spirit

Theatralia. 2010, vol. 13, iss. 1, pp. 97-98

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115621>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

nec DN 16/2009 označují tutéž inscenaci za propadák měsíce. Na druhou stranu v historii plzeňského festivalu Divadlo se málokdy podařilo, aby českému režisérovi uvedli víc jak jednu inscenaci v ročníku. Povedlo se to čtyřem lidem. Byli to Lébl, Pitínský, Dočekal a Mikulášek...

Martin Macháček (1985) – bakalářské studium oboru teorie a dějiny divadla na FF MU v Brně, spolupracovník *RozRazil online*. Odborné zaměření: současná česká režie a autorské divadlo.

Peter Páluš / Smells Like Theatre Spirit

Divadlo, které mám rád, je inteligentní a hravé. A divadlo, které vytváří Jan Mikulášek splňuje obojí. Ve vzpomínkách se mi vynořují některé výjevy z jeho starších inscenací. Obrovská noha židle trůnu, která se sesouvá z výšky jeviště, aby rozdrtila Caligulu, jehož zabíjí jeho vlastní moc (*Caligula*); obraz dokonale české byrokracie z *Herkula*; gigantický žralok plující v pozadí vladařských scén z *Královny Margot* či jevištní ztvárnění slavné „koupací scény“ ve fontáně z Felliniho *Sladkého života*, kterou Mikulášek pojal jako cachtání se hlavních představitelů v dětském bazénku. Ale také si dobře vzpomí-

nám na olomouckého *Merlina* (a na toho si vzpomínám opravdu dobře, viděl jsem ho čtyřikrát), který do tehdejší hanácké šedi vstřelil jako blesk z jasného nebe – a byl za to také olomouckým obecenstvem a vedením Moravského divadla „odměněn“ brzkým stažením z repertoáru.

Z Mikuláškových inscenací mám ale přece jen nejraději poměrně čerstvou *Hedu Gablerovou*. Pokud začíná Ibsen jevištním provedením písně od Kurta Cobaina (tedy ne, že by se to stávalo nějak často), zpozorním. A ztvárnění Hediny sebevraždy, kdy hlavní hrdinka, zády k divákům, pomalu kráčí po obrovském klavíru, strhává na sebe závěsy ze zdi, aby se následně do naprostého ticha a celé té esteticky dokonale vytvořené nádhery ozvalo křaplavé Cobainovo All Apologies... Vzato do důsledků a domyšleno do všech kontextů – jeden z nejlepších závěrů, jaké jsem kdy na divadle viděl.

A přitom nikdy nemám pocit, že by šel Mikulášek proti původnímu textu, že by jeho inscenace byly ve špatném slova smyslu „režisérské“. Současné české divadlo má pouze nemnoho tvůrců, kteří se dokáží dostat zvolené látce takovýmto způsobem pod kůži. Jistě, jeho jevištní obrazy jsou možná opulentní (co by byl Jan Mikulášek bez Marka Cpina?), ale nikdy nepřekračují rámec interpretace, nikdy na sebe nestrhávají zbytečnou pozornost na úkor výkladu textu a myšlenky inscenace.

Mám dojem, že Jan Mikulášek je v podstatě velmi staromódní typ režiséra. O inscenované látce přemýšlí, obrací si ji v rukách, mazlí se s ní... tak nějak postaru, tak nějak poctivě. Ale nejlepší na tom je, že má (doufám!), vzhledem ke svému věku, to nejlepší stále před sebou.

Mgr. Peter Páluš (1979) – doktorand divadelní vědy na Katedře divadelních, filmových a mediálních studií FF UP v Olomouci, divadelní kritik a producent. Věnuje se zejména současnému dramatu.

Pokud jde o Mikuláška, nemohu říct, že by mě nadchly všechny jeho inscenace, ale ty, co jsem viděl, byly pro mě podstatným impulzem k přemýšlení (už to je v Čechách ojedinelé), jeho inscenace Dorstova *Merlina* (Olomouc 2005) a Ibsenovy *Hedy Gablerové* (Ostrava 2008) patří k mým zásadním divadelním zážitkům.

MgA. David Drozd, Ph.D. (1976) – dramaturg, divadelní teoretik a překladatel. Přednáší v Kabinetu divadelních studií při Semináři estetiky FF MU v Brně.

David Drozd / Diskuse kolem Jana Mikuláška...

...považuji za poněkud zbytečné. Konečně, já jsem o tom aspoň přesvědčen, máme zase pozoruhodnou generaci nastupujících režisérů (přínejmenším: Mikulášek, Špinar, Adámek). Každý nich má specifický rukopis, jiný způsob práce, jinou vizualitu. Mnohem víc než předpokládaná nedomyšlená konstatování o povrchnosti, artistnosti, formálnosti (výtky, které byly vzneseny ke každému ze tří jmenovaných), mě zajímá, kam se jejich práce bude vyvíjet, kdy vykrystalizuje do nějaké vskutku osobní poetiky. Povrchní soudy o povrchnosti s dovolením ignoruji.